

هر هفته یک دارو

هالوپریدول

❖ رده درمانی: داروهای ضد روان پریشی

❖ اشکال دارویی: قرص ۲۰-۱۰-۵-۲-۱-۰.۵ میلی‌گرمی، آمپول ۵ میلی‌گرمی

یک داروی ضد روان پریشی نسل ۱ است. با انسداد شدید پس سیناپسی گیرنده های دوپامین در سیستم اعصاب مرکزی، اثرات ناشی از دوپامین را مهار می‌سازد. این دارو دارای قدرت زیاد با کمترین اثرات ساداتیو می‌باشد. دارای اثرات آنتی کولینرژیک محیطی ضعیف و ضد استفراغی می‌باشد، گیرنده های آلفا را مسدود کرده و فعالیت ناشی از هیستامین و سروتونین را مهار می‌سازد.

داروی انتخابی در درمان سایکوز حاد می‌باشد و عوارض خارج هرمی بالایی دارد. در مقایسه با کلرپرومازین و سایر داروهای ضد جنون عوارض آنتی کولینرژیک، قلبی عروقی، کبدی، چشمی، عوارض خونی و حساسیت به نور کمتر می‌باشد.

بیماران پر خاشگر و آژیته به درمان کوتاه مدت با این دارو پاسخ خوبی می‌دهند.

موارد مصرف

- ✓ این دارو در اضطراب شدید، سکسکه مقاوم به درمان، آژیتاسیون، سایکوز ناشی از دلیریوم، توهمات ناشی از دلیریوم، ترمنس (نوعی از دلیریوم در افراد الکلی که به یک باره الکل را ترک می‌کنند) ، اوتیسم اطفال بالای ۳ سال، هیپرکینزی (بی‌قراری بیش از حد)، هیپراکتیویته، تهوع و استفراغ، حرکات کره و دیس تونی حاد موثر می‌باشد.
- ✓ هالوپریدول دکانونات (نوع تزریقی) در سندرم Tourette (بیماری تیک) و تیک های شدید به همراه پیموزاید اثرات درمانی خوبی دارد.

موارد منع مصرف:

- ✓ سابقه کما، مصرف الکل و پرکاری تیروئید
- ✓ سابقه حساسیت به هالوپریدول یا سایر بوتیروفونونها
- ✓ بیماری های قلبی که مصرف این دارو احتمال ایست قلبی را افزایش دهد
- ✓ بیماری پارکینسون یا سایر اختلالات حرکتی
- ✓ در مصرف حاملگی جزء گروه C قرار می‌گیرد و در زمان شیر دهی منع مصرف دارد.

عوارض جانبی :

- ✓ قلبی - عروقی: آریتمی‌ها با تزریق IV و مرگ ناگهانی، تاکی کاردی و دیس ریتمی
- ✓ عصبی: اکستراپیرامیدال، خواب آلودگی، سرگیجه، سردرد، بی خوابی
- ✓ گوارشی: خشکی دهان، بیبوست، تهوع و استفراغ، اسهال، بی اشتها
- ✓ خون: لکوپنی گذرا، آنمی، ترومبو سیته پنی

اقدامات پرستاری :

- ✓ احتمال بروز تشنج را مدنظر داشته باشید .
- ✓ این دارو سبب تشدید علائم هیپوپیرووئیدی می شود .
- ✓ در صورت استفاده در اختلالات دو قطبی، سبب تغییر سریع خلق به سمت افسردگی می شود .
- ✓ مراقب مصرف بیش از حد مجاز دارو باشید .
- ✓ بیمار را از نظر بروز عوارض و واکنشهای اکستراپیرامیدال پایش کنید .

اقدامات در مسمومیت با این دارو :

- ۱- کنترل علائم حیاتی، باز نگه داشتن راه تنفس
- ۲- استفاده از شربت اپیکاک جهت القای استفراغ (زیرا هالوپریدول اثرات ضد استفراغی دارد .)
- ۳- درمان هیپوتانسیون، از طریق حفظ تعادل مایعات و الکترولیت ها
- ۴- کنترل تشنج با دیازپام وریدی
- ۵- کنترل آریتمی با تزریق فنی توئین
- ۶- کنترل عوارض اکستراپیرامیدال با تجویز باربیتورات ها یا دیفن هیدرامین

منبع : خلاصه روانپزشکی کاپلان - دارو درمانی بیماری های اعصاب و روان - داروهای کاربردی در روان پرستاری

سوپروایزر آموزشی
بیمارستان تخصصی شهید رجایی
بهمن ماه ۱۴۰۰